

Engagementsverklaring

Nijlen, een dementievriendelijke gemeente

1. Dementie krijgt een plaats in het lokale beleid

- Rekening houdend met het decreet lokaal sociaal beleid van 9 februari 2018 en de 4 basisaspecten:
 1. Sociaal beleid als onderdeel van de meerjarenplanning
 2. Regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening
 3. toegankelijke hulp- en dienstverlening en onderbescherming aanpakken
 4. vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverleningkunnen we stellen dat het streven naar een dementievriendelijke gemeente bijdraagt aan de uitvoering van een lokaal sociaal beleid en een actie is om een kwetsbare groep in onze gemeenten toegang te geven tot de sociale grondrechten en een menswaardig bestaan.
- De ambitienota lokaal sociaal beleid van lokaal bestuur Nijlen bevestigt hierbij de ambitie om een inclusief, participatief, warm en zorgzaam lokaal beleid te voeren waarbij elke burger zich begrepen en/of geholpen voelt. Dus ook mensen die een bepaalde vorm van dementie hebben, hun naasten en hun mantelzorgers. De nota implementeert daarbij ook nog eens enkele diamantbegrippen waar onze organisatie naar streeft en die evenals een basis vormen voor een dementievriendelijke gemeente: kwaliteitsvol, respectvol en pro-actief.
- Acties rond dementie kregen reeds een plaats in Meerjarenplanning 2020-2025:
 - ✓ Beleidsdoelstelling 4: Nijlen maakt een gevarieerd en kwalitatief vrijetijdsaanbod mogelijk voor elke Nijlenaar.
Actie: Het lokaal bestuur faciliteert een kwalitatief en afwisselend vrijetijdsaanbod naar onze jeugd en senioren.
 - ✓ Beleidsdoelstelling 5: Nijlen voert een pro-actief, geïntegreerd sociaal beleid zodat mensen weerbaar zijn.
Actie: Het lokaal bestuur verleent laagdrempelige en toegankelijke hulp/steun met betrekking tot gezondheid om elke burger toegang te geven tot een menswaardig bestaan.Hiermee bevestigt lokaal bestuur Nijlen het belang van dit thema over verschillende beleidsdomeinen heen.
- Tot slot verdient het engagement dementievriendelijke gemeente ook een plaats in het integraal duurzaamheidsbeleid van onze gemeente:
S(ustainable)D(development) G(oal): verzekeren van een goede gezondheid en welzijn, voor alle leeftijden met aandacht voor gezondheidszorg.

1. Wat is dementie?

Dementie is geen ziekte maar een syndroom. Dit wil zeggen dat de term 'dementie' slaat op een verzameling van gemeenschappelijke symptomen. Deze zijn het gevolg van een ziekte die de hersenen aantast op een degeneratieve wijze, die tot nu toe onomkeerbaar is.

Verschillende ziekten kunnen leiden tot dementie. De meest voorkomende is de ziekte van Alzheimer. Andere mogelijke oorzaken van dementie zijn aantastingen van de bloedvaten in de hersenen, een progressieve beschadiging van de voorste hersenkwab, abnormale ophopingen van bepaalde eiwitten in de hersenen, ongeneeslijk tekort aan vitaminen ten gevolge van jarenlange verwaarlozing door alcoholverslaving, ...

De manier waarop dementie verschijnt hangt bijgevolg af van de onderliggende ziekte en de plaats in de hersenen waar de ziekte toeslaat. Wat deze ziekten gemeenschappelijk hebben is dat het geestelijke en later ook het fysiek functioneren, geleidelijk achteruit gaat. Dit - meestal - langzame proces bemoeilijkt het zelfstandig leven waardoor men na verloop van tijd meer en meer zorgafhankelijk wordt.

Engagementsverklaring

Nijlen, een dementievriendelijke gemeente

2. Het belang van een lokaal dementievriendelijk beleid

In Vlaanderen hebben in 2020, volgens een schatting op basis van het EuroCode-risicomodel, 136.624 mensen dementie. Voor heel België is het aantal ca. 220 104. Het aantal mensen met jongdementie (-65 jaar) schatten we in Vlaanderen op 5 461, waarvan er maar zo'n 1 800 een formele diagnose kregen.

De kans is 1 op 5 dat iemand in zijn leven dementie krijgt.

In 2018 heeft Nijlen 435 mensen met dementie, tegen 2035 zal dit aantal naar schatting met 62.1% stijgen. Ook het aantal betrokken mantelzorgers en familieleden neemt bij gevolg sterk toe. We kunnen stellen dat dementie drie keer zo veel mensen treft als het aantal mensen met dementie zelf. De kans is maar liefst één op vier dat iemand in zijn leven vroeg of laat in aanraking te komen met dementie, dementie discrimineert niet en kan iedereen treffen.

Ongeveer 70% van de mensen met dementie leeft thuis. We stellen vast dat mensen met dementie liefst zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Hierdoor wordt dementie en de problemen die het met zich meebrengt, minder zichtbaar. Daarnaast merken we dat dementie nog steeds moeilijk bespreekbaar is. Daarom streeft een dementievriendelijk beleid naar een aangename, warme, open en respectvolle omgeving, waar ondersteuning beschikbaar is, om het welbevinden bij mensen met dementie en hun naasten te verhogen. Het zorgt er voor dat zij nog meetellen en maakt het behouden van hun sociale identiteit, ook buiten hun eigen woning, vanzelfsprekend. Wanneer we op basis hiervan kunnen komen tot een samenleving waarin mensen ontspannen met elkaar omgaan en waarin er volop plaats is voor mensen die 'anders' zijn, kan een dementievriendelijke gemeente ook beschouwd worden als een geheel vriendelijke gemeente waar iedereen baat bij heeft!

3. Nijlen, een dementievriendelijke gemeente

Wat is onze doelstelling?

Lokaal bestuur Nijlen wil een warme samenleving creëren waar ook mensen met dementie, hun naasten, mantelzorgers, professionelen en ruimere omgeving een plaats hebben. Bij het ondernemen van verschillende acties die hier toe moeten leiden, zal er steeds vertrokken worden vanuit één of meerdere van de onderstaande invalshoeken:

1. Op naar een andere beeldvorming: Weg met het taboe!
2. Kennis, informatie en advies: inzicht geeft uitzicht
3. Een betere integratie en toegankelijkheid: mensen met dementie tellen mee
4. Ontmoeting en Welzijn: SAMEN ZORGEN voor ELKAAR

Dit telkens vertrekkende vanuit de noden en behoeften van mensen met dementie, hun naasten en hun mantelzorgers, rekening houdend met de context van onze gemeente en deelgemeenten.

Hoe pakken we dat aan?

De ganze raad verleent het mandaat om met bovenstaand kader van Nijlen als dementievriendelijke gemeente aan de slag te gaan. Binnen de gemeenteraad zal Schepen van Welzijn als aanspreekpunt fungeren. Nijlen als dementievriendelijke gemeente krijgt vorm onder een samenwerkingsverband waar zowel gemeente, OCMW, de lokale woonzorgcentra, Lokaal Dienstencentrum 'De Geburen', Alzheimer Liga, een afgevaardigde van de seniorenraad als het regionaal expertisecentrum dementie in betrokken zijn. De ambtenaar die aangesteld is voor senioren binnen de afdeling sociaal en vrije tijd staat in voor de opvolging en ondersteuning van het lokale overlegplatform. Het overlegplatform komt minstens één keer per jaar samen.

In functie van of voortvloeiend uit vooropgestelde acties kunnen nieuwe samenwerkingen vloeien. Het overlegplatform hecht er belang aan dat acties steeds benaderd worden vanuit mensen met dementie en hun naasten en hun mantelzorgers, daarom wordt er naar gestreefd om ook ervaringsdeskundigen te betrekken ofwel in de overlegmomenten zelf, ofwel door middel van algemene bevragingen en individuele contactmomenten. Met deze engagementsverklaring streven we naar een continue werking op lange termijn die ook ambtstermijnen overschrijdt.

Engagementsverklaring

Nijlen, een dementievriendelijke gemeente

4. Tot slot

Vanuit mensen die te maken kregen met dementie werd er gekeken naar wat er voor hen belangrijk is. Zo kreeg deze engagementsverklaring vorm met steun vanuit de Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten. De tekst kwam tot stand onder het toezien van Herman Wauters die het regionaal expertisecentrum dementie Orion i.s.m. PGN vertegenwoordigt.

Nijlen, 15 september 2021

Voor akkoord,

Ferdi Heylen,
Voorzitter gemeenteraad

Iris Mulkens
Algemeen directeur

Bronnen:

www.dementie.be

<https://www.dementie.be/home/sample-page/prevalentie/>

<https://www.departementwvg.be/lokaal-sociaal-beleid>

www.onthoumens.be

<http://onthoumens.be/node/142/wat-is-dementie>

Nijs, A. (2019). Ambitienota lokaal sociaal beleid

